

lægningen og staten, og på den anden side byudviklingen. Tre udvalgte byer: Vancouver, Birmingham og Krakow, med hver sin position på et socio-økonomisk kontinuum strækkende sig fra Laissez-faire økonomi over blandingsøkonomi til den strengt centralt planlagte økonomi, udgør bogens gennemgående analysegenstande.

Bogen er en artikelsamling, der er produceret med henblik på at være den ene af to basisbøger i Open University kurset: "Urban conflict and Change". Bogens opbygning er bestemt af denne kursusform, herunder at den skal supplere de 8x1 times TV-programmer, der også indgår i kursusmaterialet. Denne sammenhæng sætter sit naturlige og klare præg på bogens form og indhold. Bogen er en "reader" i traditionel forstand – på godt og ondt.

Igennem sit artikelvalg og især i de indledende kommentarer til hver af de 7 sektioner bogen er opdelt i, giver forfatterne en bred og letlæst indføring i de væsentligste determinanter for byudviklingen. Det komparative aspekt i analysen tilgodeses i de undertiden indsigtfulde introduktioner til bogens sektioner. Analyserne bringer ikke meget nyt frem, men understreger endnu en gang, at byernes udvikling ikke kan betragtes og forstås løse fra den sociale og historiske kontekst, de indgår i.

Bogens enkelte artikler er af meget varierende kvalitet, analyseniveau, metodologi og teoretiske perspektiv. Specielt falder flere af artiklerne om Krakow og Polen ved siden af, fordi de er rent deskriptive. Bogens kvaliteter bæres primært af forfatterens introduktioner.

Torben Lund Jensen

Paul White: The West European city: a social geography.

Longman, London 1984. XV, 269 s. ill. GBP 7.95.

Bogens formål er at udfylde det hul, som mange engelske studerende i bygeografi har med hensyn til udviklingen i kontinentets byer. De fleste eksisterende engelsksprogede lærebøger om byers sociale og demografiske udvikling bygger primært på materiale hentet fra undersøgelser lavet i England og den nye verden, dvs. USA og Canada. Det er dette begrænsede perspektiv denne bog forsøger at rette op på.

Forfatteren viser fortjenstfuldt ved brug af statistisk materiale og "lokale" kulturgeografers engelsksprogede publikationer, at udviklingen i de vesteuropæiske byer i mange henseender følger et andet mønster

end det, der kan aflæses i USA og i England. Generelt set fører forskelle i historiske forudsætninger og traditioner, ejerforhold i boligmassen for eksempel til en anden fordeling af de sociale klasser i byen end den, der kendes fra den nye verden og England. Der advares i bogen mod at betragte udviklingen i de vesteuropæiske byer som udtryk for en ensartet konform bevægelse, der følger det samme mønster. Det fremhæves flere steder i bogen, at variationen er betydelig, og at der specielt er stor forskel på udviklingsmønstre i sydeuropæiske vs. nordeuropæiske byer. Hertil kommer variationer inden for det enkelte land over dimensionen: Gamle byer – nye industribyer. Imidlertid afholder denne fornuftige advarsel ikke forfatteren fra selv at opstille én model for den rumlige sociale struktur i den europæiske by a la Burgess model for Chicago. På baggrund af den variationsbredde, der beskrives i bogens øvrige kapitler, er opstillingen af modellen en yderst betænkelig sag. Kun på det meget overordnede generelle plan er det muligt at finde belæg for modellen i bogen. I bedste fald kan modellen betragtes som en heuristisk typologi, der kan anvendes som udgangspunkt for en illustration af forskellene imellem den nye og den gamle verden.

Bogens største fortjeneste er, at den viser engelske studerende, at der også er en verden på den anden side af kanalen. Spørgsmålet er, om det er tilstrækkeligt for danske læsere.

Torben Lund Jensen

Marc Mangel: Decision and control in uncertain resource systems. (Mathematics in science and engineering, vol. 172).

Academic Press, Orlando 1985. XIII, 255 s. 24 cm. USD 39.50.

Dette er en lærebog i beslutnings- og kontrolteori anvendt på systemer til udnyttelse af naturlige ressourcer. Hovedvægten er lagt på behandlingen af usikkerhed, hvilket indebærer, at den matematiske basis for en stor del er hentet i statistikken. Indledningsvis gennemgås den matematisk-statistiske basis, specielt beskrives stokastiske processer. Dernæst gennemgås teori for optimal kontrol, og herunder introduceres dynamisk programmering. Resten af bogen er helliget specifikke anvendelser inden for "resource management" med henblik på såvel fornyelige som ikke-fornyelige ressourcer. Der er tale om en særdeles matematisk orienteret fremstilling, hvor der levnes begrænset

plads til generelle overvejelser. Emnets store relevans til trods rammer bogen næppe en niche som lærebog ved universiteterne, dertil er geografistuderendes matematisk-statistiske forudsætninger i almindelighed for begrænsede. Som referenceværk for forskere, der interesserer sig for matematiske modeller, systemanalyse og ressourceøkonomi, er bogen interessant.

Kjeld Rasmussen

Atlas zur Raumentwicklung. 10: Raumordnung – Bundesforschungsanstalt für Landeskunde und Raumordnung.

Bundesforschungsanstalt für Landeskunde und Raumordnung, Bonn 1982. I bd. kort. 60 cm. Pris ikke oplyst.

I serien af atlasbind fra Bundesrepublikken foreligger nu et bind om arealbenyttelse og fysisk planlægning. De oversigtlige kort tillader indledende studier over emnet og vil være til nytte for ekskursionsplanlæggere.

Christian Wichmann Matthiessen

The future of the metropolis: Berlin, London, Paris, New York. Economic aspects. Eds.: Hans-Jürgen Ewers, John B. Goddard, and Horst Matzerath.

De Gruyter, Berlin 1986. XI, 484 s. 25 cm. DEM 178,-.

Bogen er et resultat af "The Future of the Metropolis – Economic Aspects"-konferencen i Berlin 1984. Da størstedelen af vestens befolkning er bymennesker, er byernes, og især storbyernes, funktionelle tilstand central for samfundsudviklingen. Konferencen havde særligt til formål at belyse Vestberlins muligheder i lyset af byens lidt specielle situation. Det er egentlig lykkedes ganske godt, måske især fordi det påpeges, at forholdene ikke er helt så anderledes end i så mange andre storbyer.

Bogens første del indeholder en historisk-geografisk gennemgang af New York, Berlin og Paris, samt Peter Halls afrunding i en sammenfatning af "World cities" og ny arbejdsdeling. Anden del omhandler det europæiske systems generelle udvikling i 1970'erne (måske et lidt kort perspektiv); de ændrede økonomiske og geografiske betingelser som følge af erhvervsomstruktureringen med eksempler fra London, Paris og Berlin. Tredie del rummer tre hovedafsnit: 1) De nationale/regionale regeringers reaktioner på de strukturelle ændringer i byøkonomien, 2) Økonomisk og politisk forandring i storbyregionerne og 3) Muligheder og begrænsninger for Vestberlins

udvikling.

Den brede indgang giver gode oversigter i kombination med nogle aktuelle case studies fra fire verdensbyer og kan anvendes i både undervisnings- og forskningssammenhæng.

Hans Thor Andersen

John R. Short, Stephen Fleming and Stephen J.G. Witt: Housebuilding, planning and community action: the production and negotiation of the built environment.

Associated Book Publishers, London 1986. XIII, 313 s. ill. 23 cm. GBP 25,-.

Bogen er et resultat af en analyse af konflikter og spændinger i vækstkorrideren langs M4-motorvejen i Sydengland. De nye vækstindustriens påvirkning af det lokale arbejds- og boligmarked, samt politiske begrænsninger i kommunernes aktiviteter er analysens centrale tema. Englands særlige by- og regionalpolitik forhindrer de lokale myndigheder – kommuner og provinser – i at føre en hensigtsmæssig planlægnings- og servicepolitik. Den bremser i sig selv udnyttelsen af de vækstmuligheder, de nye high-tech virksomheder giver. Bolig- og jordspekulanter har gode muligheder, medens virksomhederne, kommunerne og befolkningen hindres i at sikre en afbalanceret, lokaløkonomisk udvikling. Der er tale om en spændende kulturgeografisk analyse af de sociale, økonomiske og politiske forandringer under ændrede erhvervsgeografiske forhold.

Hans Thor Andersen

London: problems of change. Ed. by Hugh Clout and Peter Wood.

Longman, London 1986. 169 s. ill. 26 cm. GBP 6.50.

Bogen er skrevet for første års studerende og giver først en bred introduktion til Londons historie og egomorfologi (5 kapitler). Hovedparten af bogen behandler efterkrigstidens udvikling i London og London-regionen: Økonomiske og befolkningsmæssige ændringer, transport- og boligforhold, Green Belt, parker og etniske konflikter. Men læseren føler ikke rigtigt at være kommet til London; de mange problemer og muligheder, byen rummer, burde gøre det let at skrive en storbygeografi. Når det ikke er lykkedes skyldes det måske, at bogen er en antologi – 16 forfattere har skrevet i alt 19 kapitler – uden den fornødne stramme redigering.

Hans Thor Andersen

H.D. Watts: Industrial geography.

Longman, Harlow 1987. XII. 260 s. ill. 25 cm. GBP 10.95.

Keith Chapman and David Walker: Industrial location: principles and policies.

Blackwell, Oxford 1987. 305 s. fig. 24 cm. hardback GBP 27.50, paperback GBP 9.95.

Industrial change in advanced economies. Ed. by F.E. Ian Hamilton.

Croom Helm, London 1987. 319 s. fig. 23 cm. GBP 29.95.

Den fornyede interesse for industrigeografi hænger tæt sammen med den geografiske og strukturelle forandring af erhvervsgrundlaget i den vestlige verden. Herved er hovedtemaet i de tre bøger givet: Årsagerne bag beskæftigelsestabet i de gamle industricentre og væksten i de nye industrilande (NIC), konsekvenserne af ny teknologi, samt politiske modforholdsregler.

De to første bøger hører til på førstedelsstudiet; en systematisk gennemgang af grundbegreber krydret med eksempler fra den angelsaksiske verden. Navnlig Watts' bog er i sit eksempelvalg præget af den kriseramte britiske industri. Som helhed bringer bogen ikke megen ny viden, men er en let læst grundbog.

Chapman & Walker koncentrerer sig om to andre emner; for det første virksomhedernes organisation, navnlig de store virksomheders geografisk-funktionelle organisation (3 kapitler). Udviklingen af de store nationale, senere multinationale, virksomheder præges i høj grad af basisindustriernes med de store kapitalkrav. Den gennemgribende rationalisering af disse virksomheder har forårsaget stedvis store beskæftigelsestab. Ny teknik og nye kvalifikationskrav har resulteret i en omformulering af virksomhedernes lokaliseringsskrav. For det andet søges de regionaløkonomiske (erhvervs-mæssige) konsekvenser af industriens ændrede lokaliseringsskrav belyst gennem nogle detaljerede cases. Bogens formål, lærebog, gør den naturligt lidt tung og omstændelig i sin opbygning, men den rummer gode oversigter og diskussioner af nogle væsentlige, men hidtil upåagtede forhold bag den geografisk-funktionelle omstrukturering.

Den sidste bog er en antologi, et resultat af den Internationale Geografiske Unions symposium vedr. industriel udvikling og forandring. De tre første bidrag diskuterer baggrunden for den regionale industriomstrukturering, ikke kun i Vesten, men også i Østeuropa. De følgende seks kapitler gen-

nemgår nuværende træk ved virksomhedsudviklingen og -lokaliseringen med hovedvægten på multinationale selskaber (aluminium og elektronik/computere). De sidste syv bidrag behandler dels high-tech virksomhedernes lokaløkonomiske afsmitning (Japan), dels de multinationale selskabers hindring af udviklingen af en lokal højteknologisk industri (Grækenland). Desuden diskuteres østeuropæiske teknologiske/regionale management problemer, dels stilles der spørgsmål ved effekten af det voksende antal science parks. Antologiens bidrag er af vekslende kvalitet, men generelt er den faglige kvalitet høj.

Hans Thor Andersen

Social atlas of Tokyo. Ed. by Susumu Kurasawa.

Metropolitan University, Tokyo 1986. XIV. 305 s. ill. & 1 transparent i lomme. 28 cm. Pris ikke oplyst.

Med "Social Atlas of London" (Shephard et al. 1974) som forbillede og inspiration har forfatteren begået et socialgeografisk atlas over Tokyo. Værkets hovedtekst er på japansk, men med en fyldig engelsk paralleltekst.

Første del indeholder baggrunden for værket, bibliografisk oversigt (ingen japanske værker!), en kort historisk gennemgang og en metodisk oversigt, bl.a. over de i alt 247 variable. Anden del gennemgår befolkningsforhold, social stratifikation og beskæftigelsesforhold, land use, erhvervs-sammensætning, social adfærd (kriminalitet, trafikuheld og valgdeltagelse), samt endelig en sammenfatning i typeområder i Tokyo: Forretningskvarterer, industriområder, boligkvarterer m.m.

Bogens store datamængde udnyttes ikke rigtig; der mangler en sammenhængende analyse og diskussion af Tokyo som storbyfund.

Hans Thor Andersen

Fritz Hönsch, Sergej B. Lavrov, Galina V. Sdasjuk: Bürgerliche Konzeptionen der regionalen Entwicklung.

Haack, Gotha 1986. 148 s. ill. 22 cm. DEM 29,-.

To sovjetiske geografer og en kollega fra DDR er gået sammen om en kritisk gennemgang af vestlige (ikke kun borgerlige) teorier om regional udvikling set ud fra et historisk-materialistisk synspunkt.

Typografien er "tysk", tæt og alt for lille. Figurene er klare, men sparsomme. Index mangler. Efter et indledende afsnit om globale regionale problemer, som falder noget